

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»
ЖОБА

**«Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған
логопедиялық ырғақ»**

мектепке дейінгі ұйымдардың, орта білім беру ұйымдарының, түзету
мектептерінің, оңалту орталықтарының, ПМПК педагогтерінің біліктілігін
арттыру курсының

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Дайындаған:

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

Астана қ., 2026

МАЗМҰНЫ

Бөлім 1.	Жалпы ережелер	3
Бөлім 2.	Глоссарий	6
Бөлім 3.	Бағдарламаның тақырыбы	7
Бөлім 4.	Бағдарламаның мақсаты, міндеті және күтілетін нәтижелері	9
Бөлім 5.	Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны	9
Бөлім 6.	Оқу процесін ұйымдастыру	16
Бөлім 7.	Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету	16
Бөлім 8.	Оқу нәтижелерін бағалау	17
Бөлім 9.	Курстан кейінгі сүйемелдеу	18
Бөлім 10.	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	18
Қосымша 1	Қорытынды жұмыстарды бағалау критерийлері	21

1- бөлім. Жалпы ережелер

Бағдарлама логопедтердің, мектепке дейінгі ұйымдардың, түзету мектептерінің, оңалту орталықтарының, ПМПК педагогтарының кәсіби қиындықтары мен қажеттіліктерін зерттеу арқылы анықталған неғұрлым талап етілетін білім кешенін қамтиды. Педагог кадрларды қайта даярлау курсының жұмыс оқу жоспары нормативтік-құқықтық актілердің ережелері мен талаптары негізінде әзірленді:

1.Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III «Білім туралы» Заңы,

2.Қазақстан Республикасының № 293-VI 2019 жылғы 27 желтоқсандағы «Педагог статусы туралы заңы»,

3.Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343-II «Мүмкіндігі шектеулі балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзетушілік қолдау көрсету туралы» Заңы,

4.Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345-II «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Заңы,

5.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы (Білім берудің барлық деңгейлеріне арналған мемлекеттік білім беру стандарттары),

6.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрығы, «Психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету ережелерін бекіту туралы». 2-тарау, 7-тармақ. Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беруді дамыту тұжырымдамасы (2025–2030). Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы.

7.БҰҰ Бала құқықтары туралы конвенциясы (ҚР Жоғарғы Кеңесінің 1994 жылғы 8 маусымдағы № 53-XII қаулысымен ратификацияланған) және БҰҰ Мүгедектердің құқықтары туралы конвенциясы (ҚР 2015 жылғы 20 ақпандағы № 175-V Заңымен ратификацияланған).

Логоритмикалық ырғақ психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесіндегі түзету-дамыту жұмыстарының бір түрі болып табылады және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың сөйлеу, қозғалыс және психофизиологиялық функцияларын дамытуға бағытталған.

Бағдарламаның өзектілігі

«Логоритмика» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасының өзектілігі ерекше білім беру қажеттіліктері (бұдан әрі – ЕБК) бар, сөйлеу, қимыл-қозғалыс, сенсорлық және психофизиологиялық ерекшеліктері байқалатын балалармен жүргізілетін түзету-дамыту жұмыстарының тиімділігін арттыру қажеттілігімен айқындалады.

Бағдарлама логопедия, арнайы және инклюзивті педагогика, нейропсихология және түзету-дамыта оқыту салаларындағы заманауи тәсілдерді

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

ескере отырып әзірленді.

Қазіргі білім беру үдерісіндегі негізгі үрдістер даму ерекшеліктерін ерте анықтауға және қолдауға, мамандардың пәнаралық өзара іс-қимылын ұйымдастыруға, түзету көмегін жекелендіруге, инклюзивті тәсілді жүзеге асыруға және ғылыми тұрғыдан негізделген әдістерді қолдануға бағытталған.

Курс мазмұны халықаралық тәжірибеде кеңінен қолданылатын элементтерді қамтиды, мысалы, ырғақты-қозғалысты үйлестіруді дамыту, сөйлеу дағдыларын дамыту үшін музыка мен қозғалысты пайдалану, сенсомоторлық интеграция әдістері, сондай-ақ шетелдік мамандардың еңбектерінде ұсынылған ойынға негізделген және денеге бағытталған технологиялар.

Бұл тәсілдерді енгізу курстың ерте сөйлеу бұзылыстарын түзету саласындағы қазіргі заманғы жаһандық үрдістерге сәйкес келуін қамтамасыз етеді және студенттердің коммуникативтік, моторикалық және когнитивтік дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

Логоритмика сабақтарын әзірлеу кезінде келесі халықаралық тәсілдердің элементтері қолданылды:

- Ырғақты қозғалыс терапиясы;
- Сенсорлық интеграция әдістері;
- Негізгі компоненттер; және басқалары.

Сөйлеу ырғағы терапиясы сөйлеу терапиясы әдіснамасының ажырамас бөлігі болып табылады. Ол буын құрылымының бұзылуы, сөйлеудің жалпы дамымауы, дизартрия және логоневроз (кекештену) сияқты сөйлеу бұзылыстарын жеңуге көмектеседі. Сөйлеу ырғағы терапиясы қозу және тежелу процестерін реттейді, қозғалыс үйлесімділігін, ауысуды және дәлдікті дамытады, қозғалғыштық пен кеңістіктік бағдарлау дағдыларын дамытады және ерікті зейінді дамытады.

Бұл бағдарламаның өзектілігі сөйлеу қабілетінің бұзылуы ауыр балалармен түзету және дамыту жұмыстарының тиімділігін арттыруға бағытталған мәселелерді шешу қажеттілігінен туындайды. Сөйлеу-ырғақты сабақтар баланың жан-жақты дамуына, сөйлеуін жақсартуға, қозғалыс дағдыларын меңгеруге, айналасындағы әлемді шарлауға, тапсырмалардың мәнін түсінуге, қиындықтарды жеңуге және өзін шығармашылықпен көрсетуге бағытталған.

Сонымен қатар, денсаулықты нығайтатын технологияларды қолдана отырып, логоритмика баланың денсаулығына пайдалы әсер етеді:

- жалпы тонусына, қозғалыс дағдыларына және көңіл-күйіне әсер етеді;
- орталық жүйке жүйесінің жүйке орталықтарының қозғалғыштығының дамуына және ми қыртысының белсенділігіне ықпал етеді;
- зейінді дамытады: оның шоғырлануын, көлемін, тұрақтылығын және таралуын;
- есте сақтау қабілетін: көру, есту және қозғалысты айтарлықтай жақсартады;

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

- сөйлеу қабілеті бұзылған балалардағы әртүрлі психофизикалық бұзылуларға пайдалы әсер етеді.

Бағдарлама топтарда және шағын топтарда (2-3 оқушы) оқытылады. Үлкен топта сабақтар негізінен есту қабілеті мен есте сақтау қабілеті, ырғақты қабылдау және қайталау, кеңістіктік бағдарлау, жалпы және ұсақ моторика сияқты вербалды емес дағдыларды дамытуға бағытталған. Шағын топтарда (кіші топтарда) логопед балалармен сөйлеудің вербалды жағы бойынша жұмыс істейді: сөздердің дыбыстық-буындық құрылымын қабылдау мен қайталауды түзету. Вербалды материалмен жұмыс келесі деңгейде жүргізіледі: дауысты дыбыстар, буындар, сөздер, тіл бұрмалары, толық сөйлемдер, өлеңдер және тіл бұрмалары.

«Логоритмика» жалпы білім беру бағдарламасының ерекшелігі - музыка, қозғалыс және сөйлеу арасындағы терең байланыстарға негізделген қозғалыс және когнитивтік белсенділіктің интеграциясы. Сөйлеу ырғағы терапиясы музыкалық білім беру әдістерімен тығыз байланысты, себебі музыка қозғалыстың орындалу сапасына әсер етеді: экспрессивтілік, ырғақ, анықтық, үйлестіру, тегістік, үйлесімділік және икемділік жақсарады. Музыкалық сүйемелдеумен жүретін қозғалыс есту, зейін және есте сақтау қабілетінің дамуына оң әсер етеді және уақытша бағдарлауды, яғни музыкалық шығарманың ырғақты үлгісіне сәйкес қимылдарды уақыт бойынша реттеу мүмкіндігін дамытады. Музыкалық ырғақты белсенділік мидың сол және оң жарты шарлары арасындағы ақпарат алмасудың жеделдеуіне байланысты да ерекше маңызды, бұл балалардың сөйлеу бұзылыстарын тиімдірек өтеуді қамтамасыз етеді.

Бағдарламадағы әрбір топтық сабақ барлық қажетті іс-шараларды қамтуға арналған:

- тыныс алу жаттығулары
- дыбысты автоматтандыруға арналған тіл бұрауыштары
- ұсақ моториканы дамытуға арналған саусақ жаттығулары: ән айту және заттармен саусақ ойындары
- жалпы моториканы дамытуға арналған жаттығулар
- сөйлеу еркіндігін, есте сақтау қабілетін және есту қабілетін дамытуға арналған қол қимылдарымен сүйемелденетін сөйлеу терапиясы әндері, әндер және өлеңдер
- музыкалық және ырғақты ойындар мен жаттығулар
- қарым-қатынас ойындары мен билері
- ырғақ пен темпті сезінуге арналған жаттығулар.

Мектепке дейінгі жастағы балалардың әртүрлі шығу тегі бар сөйлеу бұзылыстарын жеңу бойынша шаралар кешеніне логоритмика сабақтарын қосу олардың сәтті дамуы мен білім алуына қосымша мүмкіндіктер ашады.

Логоритмикалық құралдардың алуан түрлілігі келесі мәселелерді шешуге көмектеседі: оптикалық-кеңістіктік әрекеттерді дамыту, тепе-теңдік сезімі; есту-сөйлеу зейінін дамыту; практикалық, когнитивтік және шығармашылық

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

қабілеттер; музыкалық-ырғақты сезім; эмоционалды-еріктік сфераны және сөйлеу функционалдық жүйесін түзету.

Әзірленген білім беру бағдарламасы (ББ) логоритмика саласындағы теориялық және практикалық білімді нығайтуға көмектеседі, бұл кешенді түзету және білім беру шараларының маңызды элементі болып саналады.

Бұл оқу бағдарламасы инклюзивті ортада ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін мұғалімдерге ұсынылады.

2 - бөлім. Глоссарий

Логопедиялық ритмика – тіл, музыка мен дене жаттығулары, қимыл-қозғалыстары көмегімен іске асырылатын емдік ритмиканың құрама бөлімі

Арнайы педагогика – педагогикалық білімнің құрамдас бір бөлігі (латын тілінен аударғанда *specialis* – туыс, түр) деген мағынаны береді. Арнайы педагогика - бұл жалпы педагогикалық әдістер мен құралдарды қолдана отырып, қолданыстағы мәдениетпен анықталатын қарапайым педагогикалық жағдайларда білім алу қиын немесе мүмкін емес физикалық және психикалық дамуында кемістігі бар тұлғаларды арнайы (арнайы) оқыту теориясы мен тәжірибесі.

Сөйлеудің жалпы дамымауы - есту және ойлау қабілеті қалыпты дамыған балаларда мағыналық және даралықпен байланысты сөйлеу композициясының компоненттерінің бұзылуынан туындаған күрделі тіл тапшылығының бір түрі. Жалпы сөйлеу тілінің дамымауы алалия, афазия, ринолалия, дизартрия сияқты күрделі сөйлеу патологияларында да байқалады. Жалпы сөйлеу тілінің құрылымын, оның себептерін, бірінші және екінші кемістіктердің сәйкестігін дұрыс түсініп, балаларды арнайы мекемелерге жатқызып, кемістікті түзетудің дұрыс және тиімді жолдарын таңдай білу маңызды.

Инклюзивті білім беру (ағылш. *inclusion*-білім беруді, бірлесіп оқытуды қамтитын қосу) - қолда бар физикалық, зияткерлік, әлеуметтік, эмоционалдық, тілдік және басқа да ерекшеліктеріне қарамастан, әрбір адамға жалпы білім беру мекемелерінде оқуға мүмкіндік берілетін оқыту нысаны.

Коррекция – (лат. *correction* – түзеу) – балалардың психикалық және дене дамуының кемшіліктерін түзетуге немесе оның салдарын жеңілдетуге бағытталған педагогикалық шаралар жүйесі.

Ритмотерапия – эмоционалдық реттелуді, қимыл-қозғалыс үйлесімділігін және коммуникативтік дағдыларды дамыту мақсатында ырғақ, музыка және қимыл-қозғалыс белсенділігін қолдануға негізделген түзету-дамыту ықпалының әдісі.

Сенсомоторлық интеграция – әртүрлі анализаторлық жүйелерден келіп түсетін сенсорлық ақпаратты үйлестіру және ұйымдастыру үдерісі. Ол қимыл-қозғалыс, сөйлеу және танымдық әрекеттерді тиімді орындау үшін қажет.

Проприоцепция – адамның өз дене бөліктерінің орналасуы мен қозғалысын

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

сезінуі. Ол дене қалпын бақылауды, қимыл-қозғалыстың үйлесімділігі мен дәлдігін қамтамасыз етеді.

Эхопраксия – басқа адамның қимыл-қозғалыстарын еріксіз немесе стереотипті түрде қайталау.

Сөйлеудің коммуникативтік қызметі – өзара әрекеттесу, ақпарат беру, қажеттіліктерді, ниеттер мен эмоцияларды білдіру мақсатында сөйлеуді және басқа да коммуникация құралдарын пайдалану.

Экспрессивті сөйлеу – адамның өз ойын, қажеттіліктері мен ниеттерін сөйлеу арқылы өз бетінше жеткізу қабілеті.

Импрессивті сөйлеу – бағытталған сөйлеуді, сөздердің, сөз тіркестері мен сөйлеу құрылымдарының мағынасын түсіну қабілеті.

Психомоторлық даму – қимыл-қозғалыс белсенділігінің психикалық үдерістермен, қимыл-қозғалыс үйлесімділігімен, қабылдаумен және танымдық әрекетпен өзара байланыста дамуы.

Интермодалдылық – әртүрлі сенсорлық жүйелер арқылы келіп түсетін ақпараттың өзара әрекеттесуі және интеграциялануы.

Қимыл-қозғалысты жоспарлау – белгілі бір мақсатқа жету үшін қимыл-қозғалыс әрекеттерін жоспарлау, ұйымдастыру және оларды жүйелі түрде орындау қабілеті.

Әлеуметтік бейімделу – баланың әлеуметтік орта жағдайларына, өзара әрекеттесу ережелеріне және бірлескен іс-әрекетке бейімделу үдерісі.

Психикалық дамуында тежелуі бар балалар – әдетте ұзақ уақытта әр түрлі себептегі науқастар салдарынан, түрлі созылмалы аурулардан, туа біткен және жүре пайда болған соматикалық жүйедегі ақаулардан, балалар неврозынан жапа шеккендер. Психикалық тежелген балаларды жан-жақты зерттеу 1960 жылдардан басталды: осы жылдары енгізілген міндетті орта білім беру жүйесіндегі өзгерістер, жалпы білім беретін мектептердің бағдарламаларының күрделенуі көптеген балалардың сабақ үлгерімін төмендетті. Тіптен кейбіреулері бағдарламаны игере алмайды, білім сапасы төмендей бастады.

3- бөлім. Бағдарламаның тақырыбы

Қазіргі уақытта инклюзивті қоғам саласындағы педагогтердің, мектепке дейінгі ұйымдар педагогтерінің, оңалту орталықтарындағы логопедтердің, орта білім беру ұйымдары, түзету мектептері, ПМПК-ның негізгі міндеттері: білім беру ұйымдарында арнайы білім беруді реттейтін нормативтік құқықтық актілерді зерделеу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен логопедтердің жұмыс жасай білуі мен дағдылары; логоритмикада қолданылатын әдістермен танысу; әртүрлі бұзылулары бар балалардың ата-аналарына арналған кеңестер мен ұсыныстар.

Бағдарлама кәсіби қиындықтар мен қажеттіліктерді, инклюзивті қоғам

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

саласындағы педагогтарды, мектепке дейінгі ұйымдардың, түзету мектептерінің педагогтарын, оңалту орталықтарының логопедтерді сұрау арқылы анықталатын ең сұранысқа ие білім кешенін ұсынады.

Тапсырмалар үш блокқа бөлінген. Логоритмиканы ерекше ететін нәрсе - олардың үйлесімі.

Денсаулыққа пайдасы:

- Ірі, ұсақ және артикуляциялық моториканы дамыту.
- Дұрыс физиологиялық және сөйлеу тынысын дамыту.
- Тірек-қимыл жүйесін нығайту және дұрыс дене бітімін қалыптастыру.

Білім беру (түзету):

- Ырғақ, темп сезімін және музыкалық құлақты дамыту.
- Айтуды түзету және сөздік қорын кеңейту.
- Фонематикалық естуді дамыту (дыбыстарды ажырата білу).

Білім беру:

- Музыкаға эмоционалды жауап беруді дамыту.
- Қарым-қатынас дағдыларын және топта жұмыс істей білуді жетілдіру.
- Психоэмоционалды стрессті жеңілдету.

Қазіргі заманғы логоритмика бағдарламаларының инновациясы көбінесе олардың интегративті тәсіліне негізделген. Классикалық кеңестік мектеп (В.А. Гиляровскийдің айтуынша) қатаң тәртіпке негізделген болса, қазіргі заманғы бағдарламаларға мыналар кіреді:

АКТ пайдалану: Интерактивті ырғақты ойындар және мультимедиялық логоритмиялық үзілістерді пайдалану.

Нейропсихологиялық аспект: Жартылай сфералық өзара әрекеттесуге арналған жаттығуларды (кинезиология) ырғақты құрылымға енгізу.

Әдістерді синтездеу: Бір сессия ішінде сөйлеу терапиясын ертегі терапиясы мен психогимнастика элементтерімен біріктіру.

Логоритмика бірнеше пәннің қиылысында орналасқан. Оның ең жақын «туыстары» мен аналогтары:

1. Фонетикалық ырғақ: ең жақын аналог. Айырмашылығы - фонетикалық ырғақта қозғалыс тек белгілі бір дыбысты (\$[a]\$ дыбысы — қолдар созылған) тудыру үшін қолданылады, ал логоритмикада ол музыка арқылы жалпы сөйлеуді дамыту үшін қолданылады.

2. Музыкалық терапия: эмоционалдық сала мен психикалық денсаулыққа көбірек көңіл бөледі, ал логоритмика сөйлеу ақауларын түзетуге бағытталған.

3. Музыкалық сүйемелдеумен бейімделгіш дене шынықтыру (БДШ): Қозғалыс дамуы жағынан ұқсас, бірақ айтылымды немесе сөйлеудің грамматикалық құрылымын түзетуге бағытталмаған.

4. Кинезиотерапия: логоритмика құрылымына жиі енетін, бірақ қажетті сөйлеу және ән компоненттері жоқ ми жаттығуларын қолданады.

4- бөлім. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты - сөйлеу моторикасының шектеулі мүмкіндіктері бар және ерекше білім беру қажеттіліктері бар (ЕБК) балаларды тиімді оңалту және коммуникативтік дағдыларын дамыту мақсатында студенттерге логоритмика әдістерін қолдану бойынша терең білім мен дағдылар беру.

Бұл мақсатқа жету үшін келесі мақсаттар анықталады:

- 1) білім беру мекемелеріндегі арнайы білім беруді реттейтін нормативтік құқықтық актілерді зерттеу;
- 2) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оңалтудағы логоритмиканың рөлін түсінуді кеңейту;
- 3) логоритмика саласында қолданылатын заманауи тәсілдермен таныстыру;
- 4) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға үйде логоритмика сабақтарын өткізу үшін жағдай жасау.

Курсты аяқтағаннан кейін, инклюзивті ортада ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін мұғалімдер:

- 1) заңнамалық ережелермен, логоритмиканың маңыздылығы мен ерекшеліктерімен, сондай-ақ ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оңалтудағы логоритмиканың рөлімен таныс болады және баланың қабілеттеріне сәйкес бұл әдістерді өз жұмыстарында дұрыс қолдана алады;
- 2) өз жұмыстарында қолданылатын әдістерді зерттейді, сенсорлық интеграция әдісінде қолданылатын жаттығулармен танысады және интеграцияланған сабақтарды тиімді ұйымдастыруды біледі;
- 3) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналары логоритмиялық терапевт беретін кеңестер туралы ақпарат алады және ата-ана мен бала арасындағы қарым-қатынастағы «Жұмсақ отбасы мектебінің» маңыздылығын түсінеді.

5-бөлім. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама мазмұны білім алушының алдына қойған мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келетін кәсіби білім мен дағдыларды қалыптастырудың 4 модулін әзірлеуді қарастырады:

- 1) Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету.
- 2) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оңалтудағы логоритмиканың рөлі;
- 3) Логоритмика сабақтарын ұйымдастырудың заманауи тәсілдері;
- 4) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарына арналған кеңестер мен ұсыныстар.

1-Модуль. Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету

Бұл модульде логоритмика бойынша оқытушыларға арналған нормативтік құжаттар талданады. Мұғалімдерді даярлау курсына арналған бұл білім беру бағдарламасы Қазақстан Республикасының заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілерді талдау негізінде әзірленді.

1.2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы. 1-тарау. Жалпы ережелер. 3-бап. Осы Заңның негізгі мақсаты, міндеттері және қағидаттары. 1-тарау. Осы Заңның негізгі мақсаты сапалы білім алу құқығын қамтамасыз ету болып табылады. 8-бап. Білім беру саласындағы мемлекеттік кепілдіктер. 1-1-тармақ. Мемлекет ерекше білім беру қажеттіліктері бар жеке тұлғаларға (балаларға) өзін-өзі жетілдіру, өмір бойы білім берудің барлық деңгейлерінде білім алуды жалғастыру, қабілеттерін еркін дамыту үшін жағдайлар жасайды, оның ішінде білім беру жүйесі көздеген шекте олардың жеке даму ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру нысанын таңдау құқығын береді. 3-тарау. Білім беру жүйесі. 14-бап. Білім беру бағдарламалары. 2-тармақ. Жалпы білім беру бағдарламалары жеке тұлғаның жалпы мәдениетін қалыптастыру, жеке тұлғаны қоғамдағы өмірге бейімдеу, мамандықты немесе мамандықты саналы түрде таңдау және игеру үшін негіз жасау мәселелерін шешуге бағытталған. 7-тарау. Педагогикалық құрамның мәртебесі. 51-бап. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында кәсіби қызметті жүзеге асыратын мұғалімнің құқықтары, міндеттері және жауапкершілігі. 3-5-тармақтар. Кәсіби дағдыларын, интеллектуалдық, шығармашылық және жалпы ғылыми деңгейін үнемі жетілдіру. Бағдарламамен байланысы: курс арнайы білім беру қажеттіліктері бар (ӨҚК) балалардың сөйлеу моторикасының шектеулі мүмкіндіктері бар балалардың коммуникативтік қабілеттерін тиімді оңалту және дамыту бойынша мұғалімдердің кәсіби құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Педагогикалық құрам өздерінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін арттыруға міндетті.

2.«Мүгедек балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзетушілік қолдау көрсету туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы. 1-тарау. Жалпы ережелер. 3-бап. Мүгедек балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзетушілік қолдау көрсету, оның мақсаттары, міндеттері және қағидаттары. 1-тармақ. Мүгедек балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзетушілік қолдау көрсету баланың туылуынан бастап ол кәмелетке толғанға дейін жаппай кешенді медициналық, психологиялық, педагогикалық және әлеуметтік тексерулер мен кәсіби диагностика, жеке оңалту бағдарламасын әзірлеу, медициналық, педагогикалық, психологиялық, әлеуметтік қызметтерді көрсету және кәсіптік оқыту арқылы басталады. 4-тармақ. Мүгедек балалардың физикалық, психикалық және басқа да қабілеттерін өтеу немесе қалпына келтіру, олардың әлеуметтік

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

құқықтарын жүзеге асыру, олардың ең толық әлеуметтік бейімделуін ілгерілету. 3-тарау. Мүгедек балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзету қолдауын көрсету жөніндегі қызмет 9-бап. Мүгедек балаларға медициналық, арнайы білім беру және арнайы әлеуметтік қызметтер көрсететін ұйымдар 3-тармақ: мүгедек балаларға арналған арнайы білім беру қызметтерін мамандандырылған ұйымдар: психологиялық, медициналық-педагогикалық консультациялар, психологиялық-педагогикалық түзету кабинеттері, оңалту орталықтары, логопедиялық орталықтар, балабақшалар және басқа да білім беру ұйымдары Қазақстан Республикасының білім беру туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен көрсетеді. Бағдарламамен байланысы: логоритмика сөйлеу және психофизикалық даму бұзылыстары бар балаларға мамандандырылған түзету-дамыту көмегі нысаны ретінде заңнама талаптарына сәйкес келеді.

3.«Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 08.08.2002 жылғы № 345-ІІ Заңы. 1-тарау Жалпы ережелер. 4-бап. Балалардың теңдігі. 1-тарау. Барлық балалар шығу тегіне, нәсіліне және ұлтына, әлеуметтік және мүліктік жағдайына, жынысына, тіліне, біліміне, дінге көзқарасына, тұрғылықты жеріне, денсаулық жағдайына және балаға және оның ата-анасына немесе басқа заңды өкілдеріне қатысты басқа да мән-жайларға қарамастан тең құқықтарға ие. 3-тарау. Баланың негізгі құқықтары мен бостандықтары. 15-бап. Баланың білім алуға құқығы. 1-тарау. Әрбір баланың білім алуға құқығы бар және оған Қазақстан Республикасының білім беру туралы заңнамасына сәйкес тегін бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім алуға, ал конкурстық негізде тегін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білім алуға кепілдік беріледі. 3-тарау. Арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалауға сәйкес арнайы педагогикалық тәсілдерді қажет ететін мүгедек балаларға мемлекеттік бюджеттен қосымша қаражат бөлінеді, бұл олардың белгіленген стандарттар деңгейінде білім алуын қамтамасыз етеді. Бағдарламамен байланыс: бұл курс мұғалімдердің сөйлеу бұзылыстарын түзету құралы ретінде сөйлеу терапиясы ырғақтарын қолданудағы практикалық құзыреттіліктерін дамытады, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларда қозғалыс дағдыларын, ырғақты, қозғалыс үйлестіруін және қарым-қатынас дағдыларын дамытады.

4. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 «Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, қосымша білім беру ұйымдарының тиісті үлгілері мен түрлері қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы. 6-қосымша «Арнайы білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары», 2-тармақ – арнайы білім беру ұйымдарының мақсаты, 3-тармақ – арнайы білім беру ұйымдарының негізгі міндеттері, 4-тармақ – білім беру процесін ұйымдастыру, 5-тармақ – қолданылатын жұмыс әдістері мен нысандары. *Бағдарламамен байланысы:* бағдарлама әрбір баланың даму ерекшеліктері мен мамандардың ұсынымдарына сәйкес жеке және сараланған тәсілді қолдануды, сондай-ақ сөйлеу

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

материалдары мен музыкалық сүйемелдеуді іріктеуді көздейді.

5. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» бұйрығы. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты білім беру процесінің мазмұны мен оны ұйымдастыруға қойылатын талаптарды айқындайды және білім беру қызметін тәрбие мен оқытудың күтілетін нәтижелеріне бағдарлайды. *Бағдарламасымен байланысы:* бағдарлама сөйлеу, қимыл-қозғалыс, музыкалық-ырғақтық және танымдық әрекеттерді өзара үйлестіру арқылы баланың жан-жақты дамуын қамтамасыз етуге бағытталған. Бағдарламаның мазмұны сөйлеуді және сөйлеу тынысын, есту арқылы қабылдауды, жалпы және ұсақ моториканы, қимыл-қозғалыс үйлесімділігін, ырғақ сезімін, зейінді, есте сақтауды, кеңістікте бағдарлай білуді және коммуникативтік дағдыларды дамытуға бағытталған. Музыкалық-ырғақтық, қимыл-қозғалыс және сөйлеу жаттығуларын, сондай-ақ түзету-дамыту жаттығуларын қолдану балалардың жеке білім беру қажеттіліктерін ескеруге және олардың білім беру процесіне толыққанды қатысуына қажетті жағдайлар жасауға мүмкіндік береді. Осылайша, Стандарттың негізгі ережелері «Логоритмика» бағдарламасында баланың сөйлеу, қимыл-қозғалыс, танымдық және коммуникативтік мүмкіндіктерін дамытуға бағытталған кешенді, түзету-дамыту және жеке тұлғаға бағдарланған тәсіл арқылы іске асырылады.

6. Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беруді дамыту тұжырымдамасы (2025–2030). Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы, 4-бөлім. Негізгі бағыттардың бірі - инклюзивті білім беру саласындағы педагогикалық қызметкерлерді даярлау және біліктілігін арттыру.

7. Әрбір баланың қолжетімді және сапалы білім алуға, ерте араласуға және мамандандырылған қолдауға құқығын бекітетін БҰҰ-ның Бала құқықтары туралы конвенциясы (ҚР Жоғарғы Кеңесінің 1994 жылғы 8 маусымдағы № 53-ХІІ қаулысымен ратификацияланған) және БҰҰ-ның Мүгедектердің құқықтары туралы конвенциясы (ҚР 2015 жылғы 20 ақпандағы № 175-V Заңымен ратификацияланған).

2-Модуль. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оңалтудағы логопедтің рөлі

Бұл модуль логоритмика саласындағы жалпы білімді көрсетеді, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған сөйлеу-моторлық жаттығулардың түрлерін, когнитивтік процестер туралы ақпаратты, ұсақ және жалпы моториканы дамытудың маңыздылығын, ойлауды, есте сақтауды, қиялды, есту зейінін,

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

қозғалыс үйлесімділігін дамыту үшін қолданылатын саусақ жаттығуларының тиімділігін және нейрогимнастиканы қолдану туралы ақпаратты қарастырады.

3-Модуль. Логоритмика сабақтарын ұйымдастырудың заманауи тәсілдері

Бұл модуль ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған топтық сабақтарды тиімді ұйымдастыруды қарастырады. Сондай-ақ, логоритмика сабақтарының негізгі кезеңдерін анықтауды қарастырады. Сондай-ақ, балаларды таңдау критерийлерін (көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер) қарастырады.

4-Модуль. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарына арналған кеңестер мен ұсыныстар

Бұл модуль оңалту жұмыстарында «Жұмсақ отбасы мектебі» әдісінің маңыздылығы және ерекше білім беру қажеттіліктері бар ата-аналар үшін «Аналар мектебін» қалай дұрыс ұйымдастыру керектігі туралы ақпарат береді.

Бағдарлама жоспары:

	Сабақтың тақырыбы	Теориялық сабақтар	Практикалық жұмыс	Барлығы	Өткізу түрі
1	2	3	4	5	6
1-Модуль. Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету					
<i>Оқытудың күтілетін нәтижелері:</i> педагог кадрлардың кәсіби құзыреттілігін арттыру есебінен білім сапасын реттейтін мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын білу.					
1.1	Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңы.	1	1	2	Слайд-презентация
1.2	Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 «Мүмкіндігі шектеулі балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзетушілік қолдау көрсету туралы» Заңы	1	1	2	Слайд-презентация

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

1.3	«Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345-ІІ Заңы. ҚР Білім министрінің «Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, жоғары оқу орнынан кейінгі және қосымша білім беру ұйымдарының тиісті түрлері мен түрлерінің қызметінің үлгілік ережелерін бекіту туралы» 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы.	1	1	2	
1.4	Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің міндетін атқарушының «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының жіктеуішін бекіту туралы» 2023 жылғы 21 шілдедегі № 327 бұйрығы. ҚР-да инклюзивті білім беруді дамыту тұжырымдамасы (2025–2030 жж.). Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы. БҰҰ-ның Бала құқықтары туралы конвенциясы (ҚР Жоғарғы Кеңесінің 1994 жылғы 8 маусымдағы № 53-ХІІ қаулысымен ратификацияланған) және БҰҰ-ның Мүгедектердің құқықтары туралы конвенциясы (ҚР-ның 2015 жылғы 20 ақпандағы № 175-V Заңымен ратификацияланған).	1	1	2	
Барлығы:		8 сағ			
2-Модуль. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оңалтудағы логопедтің рөлі					
Оқытудың күтілетін нәтижелері: Логоритмика саласындағы жалпы білім көрсетіліп, логоритмика сабақтарында қолданылатын әдістер таныстырылады.					
2.1	Логоритмика сабақтарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға саусақ жаттығуларын тиімді қолдану	2	3	5	Слайд-презентация
2.2	Зейін қоюды, есте сақтауды, қиялдауды және ойлауды дамыту үшін сабақта саусақ жаттығуларын қолдану жолдары.	1	4	5	Сұрақ-жауап
2.3	Мінез-құлықының бұзылыстары бар (аутизм) балаларды оңалту жолдары.	2	3	5	Слайд-презентация
2.4	Сөйлеуді дамыту үшін түзету сабақтарын	2	3	5	Слайд-

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

	өткізудің ерекшеліктері.				презентация
2.5	2 және 3 деңгейдегі ЖҚА бар балаларға түзету сабақтарын өткізу ерекшеліктері.	2	3	5	Слайд-презентация
	Барлығы:	25 сағ			
3- Модуль. Логоритмика сабақтарын ұйымдастырудың заманауи тәсілдері					
<i>Оқытудың күтілетін нәтижелері: ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған сөйлеу терапиясы сабақтарын ұйымдастырудың заманауи тәсілдерімен танысу</i>					
3.1	Рөлдік ойындар арқылы түзету жұмыстарында диалогтық сөйлеуді дамыту	2	2	4	Слайд-презентация
3.2	Сөйлеу ырғағының бұзылуы бар балалармен түзету жұмыстарының ерекшеліктері	1	2	3	Сұрақ-жауап
3.3	Әртүрлі деңгейдегі жалпы сөйлеу тілі дамымаған балаларға арналған интеграцияланған логоритмика сабақтарын ұйымдастыру	2	3	5	Слайд-презентация
3.4	Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту құралы ретіндегі кешенді іс-шаралар (би терапиясы)	2	3	5	Слайд-презентация
3.5	Кеңістіктік бұзылыстары бар балалармен түзету жұмыстарының ерекшеліктері	2	2	4	
3.6	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың сөйлеу дағдыларын дамыту, сөйлеуді бастау	2	2	4	Сұрақ-жауап
	Барлығы:	25 сағ			
4-Модуль. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарына арналған кеңестер мен ұсыныстар					
<i>Оқытудың күтілетін нәтижелері: үйде ерекше білім беру қажеттіліктері бар ата-аналарға арналған кеңестер мен ұсыныстар</i>					
4.1	Ата-аналарға арналған «Аналар мектебін» ұйымдастыру	2	2	4	Слайд-презентация
4.2	Мүмкіндігі шектеулі балалармен жұмыс істейтін логопедтің жұмысындағы «отбасылық жұмсақ мектептің» рөлі	2	2	4	Сұрақ-жауап
4.3	Логоритмика сабақтарында «Отбасылық жұмсақ мектеп» әдісін қолданудың тиімділігі	2	3	5	Слайд-презентация
4.4	Әртүрлі сөйлеу бұзылыстары бар балалардың	2	3	5	Слайд-

	ата-аналарына кеңес беру және ұсыныстар беру				презентация
Барлығы:		18сағ			
Жобаны қорғау		2			
Қорытынды тестілеу		2			
Барлығы:		80 сағ			

6- Бөлім. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары білім беру бағдарламаларын әзірлеуді, келісуді және бекітуді, сондай-ақ педагогтердің қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторингті, біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру мен өткізуді регламенттейтін Ережеге сәйкес ұйымдастырылады:

- 1) еңбек қызметінен қол үзбей (оның ішінде қашықтықтан оқыту тәсілімен);
- 2) жалақысын сақтай отырып, еңбек қызметінен қол үзіп (оның ішінде қашықтықтан оқыту тәсілімен);
- 3) аралас (қашықтықтан оқытуды қолдана отырып, күндізгі).

Курсты өткізу кезеңінде жеке дәрістер оқуға және практикалық сабақтарды жүргізуге ұйым әдіскерлерді, педагогтарды, білім беру ұйымдарының басшыларын, практикаларды, өндірістік кәсіпорындардың мамандарын, өңірлік кәсіпкерлер палаталарының, жұмыс берушілер қауымдастықтарының өкілдерін тартады.

Оқу процесі оқу жоспарымен, жылдық кестемен, ұйымның сабақ кестесімен реттеледі.

Курстың ұзақтығы: 80 сағат

Біліктілікті арттыру курсының оқу процесін ұйымдастыру шарттары:

- 1) белгіленген оқу жоспарына, сабақ кестесіне сәйкес оқуға;
- 2) оқу тәртібі мен мінез-құлық нормаларын сақтауға, оның ішінде профессор-оқытушылар құрамына және басқа да білім алушыларға құрмет көрсетуге, олардың ар-намысы мен қадір-қасиетіне қол сұғпауға;
- 3) біліктілікті арттыру курсының кестесіне сәйкес барлық сабақтардың кемінде 80% - қатысуға;
- 4) алынған ең жоғары балдың кемінде 50% көлемінде қорытынды тестілеуден өтуге міндетті.

7-бөлім. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету әдістемелік ұсынымдардың мынадай құрылымын қамтиды:

- 1) дәріс кешені:

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

- дәріс тезистері
- иллюстрациялық материал
- әдебиет
- бақылау сұрақтары (кері байланыс).

2) практикалық сабақтар:

- мақсат
- оқыту міндеттері
- тақырыптың негізгі сұрақтары
- түпкілікті нәтижелерге қол жеткізу үшін оқытудың негізгі

нысандары/әдістері/технологиялары

- әдебиет
- бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

3) өзіндік жұмыс:

- тапсырмалар
- орындау/ бағалау нысаны (реферат, презентация, тапсырмалар, тесттер,
- тапсыру мерзімі
- әдебиет
- бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

8- бөлім. Оқу нәтижелерін бағалау

Оқыту нәтижелерін бағалау жобаны қорғау, тестілеу нысанында жүргізіледі (1-қосымша).

Жобаны қорғау жеке жұмыс түрінде өтеді. Әр тыңдаушы өз жобасын дайындайды.

Өзіндік жұмыс барысында тыңдаушылар қызметті жоспарлады, ұйымдастыруды және талдауды көздейтін жеке тапсырманы орындайды.

Қорытынды тестілеу біліктілікті арттыру курстары бағдарламасының мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптарды қамтиды. Қорытынды тестілеу үшін ең жоғары балл - 100 балл, ең аз - 50 балл.

50 және одан көп балл алған тыңдаушыға сертификат беріледі. Әйтпесе, біліктілікті арттыру курсын тыңдау туралы анықтама беріледі.

Сертификат алмаған тыңдаушылардың мүмкіндігі бар:

- 1) жылына бір реттен артық емес білімді қайта бағалауға;
- 2) тыңдаушылардың келесі ағымымен білімді қайта бағалауға;
- 3) ағымдағы жыл ішінде дәлелді себептермен бір ағыннан екінші ағынға ауыстыруға құқылы.

4) растайтын құжаттарды ұсына отырып, дәлелді себеппен үзілген курсты аяқтауға құқылы.

Біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасына сәйкес қорытынды бағалаудан сәтті өткен тыңдаушыларға тақырып пен сағат көлемі

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

көрсетілген біліктілікті арттыру курстарының тақырыбы бойынша сертификат беріледі.

9- бөлім. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Курстан кейінгі сүйемелдеу білім беру бағдарламаларын әзірлеуді, келісуді және бекітуді, сондай-ақ педагогтердің қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторингті, біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру мен өткізуді регламенттейтін ережеге сәйкес ұйымдастырылады.

Курстан кейінгі қолдаудың мазмұны біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларының мақсаттарымен, міндеттерімен және күтілетін нәтижелерімен анықталады.

Педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді жүргізу нысандарына мыналар жатады:

1) тыңдаушыларға олардың педагогикалық, зерттеу және рефлексивті қызметінде әдістемелік, консультациялық көмек көрсету;

2) педагогикалық және зерттеу қызметінің нәтижелерін жариялауды дайындауда консультациялық көмек көрсету;

3) педагогтердің кәсіби қоғамдастықтарының жұмысын ұйымдастыру және қолдау, оның ішінде тәжірибе алмасу жөніндегі іс-шараларды (конкурстар, конференциялар, семинарлар, дөңгелек үстелдер және басқа да білім беру іс-шаралары) өткізу.

Курстан кейінгі сүйемелдеу нәтижелерін талдау және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторинг үш жылда кемінде 1 (бір) рет жүргізіледі.

10- бөлім. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-ІІІ Заңы;

2. «Мүмкіндігі шектеулі балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзетушілік қолдау көрсету туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы;

3. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 24 қазандағы № 544 және Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2023 жылғы 24 қазандағы № 322 бірлескен бұйрығы «Бейресми білім беру арқылы алынған оқу нәтижелерін, сондай-ақ кәсіби біліктілікті тану нәтижелерін тану ережелерін бекіту туралы»;

4. Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

348 бұйрығы. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы»;

5. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің міндетін атқарушының 2023 жылғы 21 шілдедегі № 327 «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының жіктеуішін бекіту туралы» бұйрығы;

6. Бабушкина Р.Л., Кислякова О.М. Сөйлеу терапиясының ырғағы: Жалпы сөйлеу қабілетінің дамымауы бар мектепке дейінгі жастағы балалармен жұмыс істеу әдістері / Ред. Г.А. Волкова. - Санкт-Петербург: КАРО, 2005;

7. Алябьева, Э. А. Музыкалық сүйемелдеусіз логоритмиялық жаттығулар. - М.: ТК Сфера, 2005. - 64 б.

8. Боромыкова О.С. Музыкалық сүйемелдеумен сөйлеу мен қимылды түзету. - Санкт-Петербург, 1999;

9. Волкова Г.А. Логопедическая ритмика. - М., 2002.

10. Картушина М.Ю. Логоритмические занятия в детском саду. - М., 2003.

11. Шашкина Г.Р. Логопедическая ритмика для дошкольников с нарушениями речи: Учебник для студентов высших пед. учеб. заведений Г.Р. Шашкина. - М.: Академия, 2005.-192с

12. Шашкина Г.Р. Использование логоритмических средств в работе логопеда // Актуальные проблемы специальной педагогики. – М., 1999.

13. Воронова А.Е. Развитие и коррекция слухо-зрительно-двигательных координаций у дошкольников с нарушениями речи средствами музыкально-ритмической деятельности // Диагностика и коррекция трудностей развития у детей. – Иркутск, 2002.

14. Румянцева Е.Ю. О формировании чувства ритма в процессе логоритмического воздействия при устранении дизартрии у детей с церебральным параличом // Методы изучения и преодоления речевых расстройств. – СПб., 1994. – С. 52–60.

Қосымша әдебиеттер тізімі:

1. Л.А. Барсукова. Логопедия для учителей психологов и родителей. Ростов-на-Дону, Феникс, 2010.

2. Архипова Е.Ф. Стертая дизартрия у детей. – М.: АСТ: Астрель, 2007.

3. Лопатина Л.В. Индивидуальные особенности детей со стертой дизартрией по состоянию неречевых и речевых функций // Логопедия: методические традиции и новаторство / под ред. С.Н. Шаховской, Т.В. Волосовец. – М.; Воронеж, 2003.

4. Шанина Г.Е. Упражнения специального кинезиологического комплекса для восстановления межполушарного взаимодействия у детей и подростков. – М.: ВНИИФК, 1999.

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

5. <https://lesnoy-zdorove.ru/blog/?logmessage>

6. <https://logocenter.info/logopedicheskiy-massazh/>

7. <https://doctorbersenev.ua/ru/services/metamernyy-massazh-artikulyatsionnogo-apparata/>

8. <https://doctorbersenev.ua/ru/services/metamernyy-massazh-artikulyatsionnogo-apparata/>

9. <https://logopedmaster.ru/taxonomy/term/110>

Қорытынды жұмыстарды бағалау критерийлері

Өзіндік жұмысты бағалау критерийлері:

Курстың даму деңгейін анықтау үшін келесі параметрлер қолданылады:

- 1) оқытылатын модуль бойынша оқу материалының мазмұнын игеру;
- 2) зерттелетін материалды практикалық қолдану;
- 3) ақпаратты талдау және синтездеу;
- 5) қорытынды жасай білу.

Тыңдаушылардың өзіндік жұмысты орындау бойынша білімдерін бағалау балдарды бес балдық жүйеге ауыстыру арқылы жүзеге асырылады:

- 1) «Өте жақсы»: 9-10 балл (85-100%);
- 2) «Жақсы»: 7-8 балл (75-84%);
- 3) «қанағаттанарлық»: 5-6 балл (50 - 74%).

Жобаны бағалау критерийлері

Курстың даму деңгейін анықтау үшін келесі параметрлер қолданылады:

- 1) жобаның негіздемесі;
- 2) жобалық идеяның креативтілігі;
- 3) жобаны іске асыру жоспары;
- 4) алған білімдерін көрсету;
- 5) әлеуетті нәтижелілік.

Жобаның құрылымы

Бір жобалық тақырыпта 4-5 тыңдаушыдан тұратын топ жұмыс істейді. Әр топ өз жобасын дайындайды.

Жоба келесі құрылымдық элементтерден тұрады:

1) титул парағы (ұйымның атауы, әзірлеушінің Т.А. Ә., жылы, қаласы көрсетіледі).

2) Мазмұны (Кіріспе, Негізгі бөлім, қорытынды, қосымша).

3) кіріспе (таңдалған тақырыптың өзектілігі, жұмыстың мақсаттары мен міндеттері, негізгі проблеманы тұжырымдау және қысқаша сипаттау негіздемесі беріледі).

4) Негізгі бөлім (кіріспеде қойылған мәселе ашылады, қолда бар тиімді практиканың көздері мен материалдарында жобалық идея баяндалады, жобаны іске асырудың іс-қимылдары (кезеңдері) жоспарланады, жобаны бағалау критерийлері, көрсеткіштері, индикаторлары және оның болашақ дамытушы, оқытушы, қалыптастырушы әсері айқындалады.

5) қорытынды (жобаның тәуекелдері тіркеледі, жалпылау жасалады немесе зерттеу нәтижелерін нақты пайдалану бойынша практикалық ұсынымдар беріледі).

6) пайдаланылған көздердің тізімі.

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

7) қосымшалар (қажет болған жағдайда).

8) слайд түріндегі Презентация.

Жобаны бағалау критерийлері:

1) жобаның негіздемесі;

2) жобалық идеяның креативтілігі;

3) жобаны іске асыру жоспары;

4) алған білімдерін көрсету;

5) әлеуетті нәтижелілік.

Жобаның бағалау парағы

	Критерийлер	Балл	Комментариилер
1	Зерттеу мәселесін тұжырымдау		
2	Көрсетілген мәселелердің, мақсаттар мен міндеттердің жоба тақырыбына сәйкестігі		
3	Жобада инновациялық тәсілдерді қолдану, жаңашылдық		
4	Құрылымдық жобаны іске асыру кезеңдері логикалық, бірізділік және толықтық		
5	Педагогикалық мәселелерді шешу үшін ойындарды пайдаланудың орындылығы		
6	Жобаның орындылығы Нәтижелерді тарату		
	Ұпайлар саны		

Жобаның презентациясын бағалау үшін келесі критерийлер қолданылады:

0 балл – орындалмаған;

1 балл – ішінара орындалған;

2 балл – толық орындалған.

Жоба бойынша ең көп ұпай саны – 12 ұпай.

Біз жоба ұпайларын келесі схеманы қолдана отырып, дәстүрлі бағалау стандарттарына айналдыруды ұсынамыз:

«5» (өте жақсы) бағасы 11-12 ұпайға беріледі.

«4» (жақсы) бағасы 8-10 ұпайға сәйкес келеді.

«3» (қанағаттанарлық) бағасы 6-7 ұпайға сәйкес келеді.

Тестілеуді бағалау критерийлері

	Критерийлер	Ұпайлар	Пікірлер орны
1	1-модуль. Нормативтік база	8	10
2	2-модуль. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оңалтудағы ойын терапевтерінің рөлі	25	15

Қе АҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

3	3-модуль. Ойын іс-әрекетін ұйымдастырудың заманауи тәсілдері	25	15
4	4-модуль. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарына арналған кеңестер мен ұсынымдар	18	10
5	Қорытынды тестілеу	4	
	Барлығы	80	50

Бағалау шкаласы

баға	Орындау шегі %	Баллдар
5	90%-100%	29-35
4	75-89%	23-28
3	50-74%	15-22
2	50% кем емес	20 баллдан кем емес